İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

KISA ÖZET

KOLAYAOF

2

1. Ünite İş Sağılığı Ve Güvenliği Genel bakış

İŞ SAĞLIĞIVE GÜVENLİĞİNİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Dünyada İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi

Sanayi Devrimi'nden Önceki Dönem
iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili ilk yazılı kaynaklar Yunanlı düşünür *Heredot'*a kadar dayandırılmaktadır. Çalışanların sağlığı ile yapılan iş arasındaki ilişkilerin araştırılmasına ilk onun tarafından başlandığı ileri sürülmektedir.**17. yüzyılda *Bernardino Ramazzini*** tarafından gerçekleşmiştir. Uzun incelemeler sonucu yazdığı meslek hastalıkları kitabı *"De Morbis Artişcum Diatriba"* ile iş sağlığının kurucusu sayılmıştır.. Ramazzini, işyerlerindeki çalışma ortamından kaynaklanan olumsuz koşulların düzeltilmesi ile iş veriminin artacağını ileri sürmüştür. Ayrıca, günümüzde **ergonomi** olarak adlandırılan işçinin çalışma şeklinin, iş ve işçi uyumunun sağlık ve iş verimi üzerinde etkili olduğu düşüncesini açıklayan ilk kişidir

Sanayi Devrimi Dönemi
İş sağlığı ve güvenliği alanında bilimsel anlamdaki ilk gelişmeler İtalya'da ortaya çıkmakla birlikte konunun gelişimi İngiltere'de olmuştur (Gerek, 2008, s.3). 18. yüzyılın ikinci yarısında İngiltere'de yaşanan Sanayi Devrimi ile üretimin niteliği değişmiştir. Küçük zanaat mahiyetinde atölyelerde, elle yapılan üretimin yerini yeni teknik buluşlara bağlı olarak makinelerle yapılan kitle üretim, seri üretim almıştır. 19. yüzyıl başlarında Vaucanson ve Jackuard, işletmelerde çok yorucu ve yıpratıcı işlerin azaltılması ve iş güvenliğinin daha iyi sağlanabilmesi için otomatik makinelerin geliştirilmesi üzerinde çalışmışlardır. Bilimsel yöntemlerle iş analizi çalışmaların başlayan Taylor, çalışanların becerilerini arttırmak, işin daha verimli yapılması nı sağlamak üzerinde çalışmıştır. Daha sonra insan fizyolojisi ile yapılan iş arasındaki ilişkiye yönelik çalışmalar olmuştur.18. yüzyılda Tissot ilk defa hastanelerde meslek hastalıklarının tedavi edilmesi için özel bölümler kurulması önermiş, 19. yüzyıl başlarında Patissier ise fabrikalarda iş kazası ve meslek hastalıklarıyla ilgili istatistiki verilerin toplanmasına çalışmış,hastalık veya kaza nedeniyle meydana gelen ölüm ve sakatlıkları incelemiştir

Türkiye'de İş Sağlığı ve Güvenliğinin Tarihsel Gelişimi
Cumhuriyet'ten Önceki Dönem
Türkiye'de iş sağlığı ve güvenliğinin tarihsel gelişiminde Cumhuriyet'ten önceki dönemi, Tanzimat'tan önceki dönem ve Tanzimat ve Meşrutiyet dönemi olarak kendi içinde ikiye ayırabiliriz.

Tanzimat'tan Önceki Dönem
Osmanlı İmparatorluğu'nda Tanzimat'tan önceki dönemde üretim şeklinin zanaatkârlı k olmasına bağlı olarak dini esaslara dayalı meslek örgütü olan *esnaf zaviyeleri* karşımıza çıkmaktadır. Esnaf zaviyeleri, *Fütüvvetname'*nin kurallarına göre yönetilmektedir.

Loncalarda, Türkiye'de sosyal güvenliğin başlangıcı olarak da kabul edilen **orta sandığı** veya **teavün sandığı** adı verilen yardımlaşma sandıkları bulunmaktadı r. Bu sandıklardan hastalanan üyelere tedavileri, yaşlanarak işini bırakan ve muhtaç duruma düşen ustalara ve tedavisi mümkün olmayan bir hastalık veya sakatlı k sonucunda işgöremez duruma düşmüş olan usta, kalfa ve çırak gibi meslek mensuplarına geçimlerini sağlamak için yardımlar yapılmaktaydı

Tanzimat ve Meşrutiyet Dönemi
Tanzimat ve Meşrutiyet dönemlerinde, Osmanlı İmparatorluğu ile Batı Avrupa ülkeleri arasında siyasal yakınlaşma ekonomik ilişkileri de yansımış, Osmanlı İmparatorluğu yeni bir pazar olarak Batı Avrupa ülkelerinin ilgisini çekmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nda da ilk sanayileşme hareketleri

başlamıştır (Altan, 2004, s.62; Arıcı, 1999, s.34). İş sağlığı ve güvenliği alanında ilk düzenlemeler de ancak bu dönemde yapılmıştır

Cumhuriyet Dönemi
Türkiye'de gerçek anlamda sanayileşme hareketinin Cumhuriyet döneminde başlamış olması nedeniyle iş sağlığı ve güvenliği alanında düzenlemeler asıl bu dönemde yapılmıştır. 10.09.1921 tarihli ve *151 sayılı Ereğli Havzai Fahmiyesi Maden Amelesinin Hukukuna Müteallik Kanun* ile madenlerde 18 yaşından küçük olanların çalıştırılması yasaklanmış, günlük çalışma süresi 8 saatle sınırlandırılmış, 8 saatten fazla çalışılması halinde iki kat fazla ücret ödenmesi ve bu çalışmanın taraşarın rızasıyla yapılması düzenlenmiştir.

3008 sayılı İş Kanunu'nun yerine 1967 yılında 931 sayılı İş Kanunu yürürlüğe girmiştir. 3008 sayılı Kanunun Anayasa Mahkemesi tarafından şekil yönünden iptal edilmesi üzerine 1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanunu yürürlüğe girmiştir. Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde 2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kabul edilmiştir. 4857 sayılı İş Kanunu'na dayanarak iş sağlığı ve güvenliği alanında birçok yönetmelik çıkarılmıştır. Bu yönetmeliklerden bazıları,

- İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği (Danıştay 10. HD, T.15.06.2006 ve 2006/3007 sayılı kararıyla iptal edilmiştir),
- Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliği (RG, T.23.12.2003, S.25325),
- Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği (RG, T.23.12.2003, S.25325),
- Patlayıcı Ortamların Tehlikelerinden Çalışanların Korunması Hakkında Yönetmelik

İş kazası veya meslek hastalığı sonucu her yıl 2,3 milyondan daha fazla kişi ölmektedir.
Kötü iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının ekonomik maliyeti her yıl dünya gayri saş hasılasının %4'dür. İş sağlığı ve güvenliğinin amacı,

- İşçileri korumak,
- Üretim güvenliğini sağlamak,
- İşyeri güvenliğini sağlamaktır.

İşyeri Güvenliğini Sağlamak
İşyerlerinde alınacak iş sağlığı ve güvenliği önlemleriyle işyerlerinde kullanılan araç, gereç, makine, donanım ve tesisatta işyerini tehlikeye düşürebilecek riskler ortadan kalkacaktır.

Bu Özetin tamamını,Çıkmış Sorularını,Deneme Sorularını adresinize gönderiyoruz!...

Tıklayınız
https://www.kolaysinavlar.com/is-sagligi-ve-guvenligi-cek403u?search=%C3%87EK403U